

16.4.2019

Asukastilaisuus Rälssin alueen maisemoinnista

Kooste tilaisuudesta

O
M
A
LAHTI

Maisemoinnin asukasilta

Ajankohta ja paikka

16.4.2019 klo 17 – 19

Jokimaan ravikeskus, 5. kerros

Osallistujat

Paikalla oli noin 62 osallistujaa eli asukkaita, yhdistysten edustajia, teknisen ja ympäristölautakunnan jäseniä. Järjestäjän roolissa olivat lisäksi mukana hortonomi Kati Konivuori, kaavoitusarkkitehti Markus Lehmuskoski, maisema-arkkitehti Maria Silvast, kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala, ympäristölupapäällikkö Tarja Laitinen, ympäristönsuojelusihteeri Tiina Karu-Hanski, vuorovaikutussuunnittelija Henrik Saari sekä Rambollin maisema-arkkitehti Aino-Kaisa Nuotio.

Ohjelma

Tilaisuuden avasivat vuorovaikutussuunnittelija Henrik Saari ja suunnitteluhortonomi Kati Konivuori. Markus Lehmuskoski kertoi aluksi tilannekatsauksen Rälssin alueen kaavoituksesta. Maisema-arkkitehti Aino-Kaisa Nuotio esitteli alustavaa maisemointiluonnosta, josta käytiin keskustelua. Lopuksi suunnitelmat olivat esillä pöytien ääressä, jossa keskustelua jatkettiin.

Tilaisuus järjestettiin
Jokimaan
ravikeskuksessa.

OM
A
LAHTI

Esittelyistä: kaavoitus

Kaavoitusarkkitehti Markus Lehmuskoski kertoi Rälssin alueelle tekeillä olevasta asemakaavamuutoksesta. Rälssillä olisi sen jälkeen käyttöaikaa vielä 15 vuotta, mutta maisemointi voitaisiin aloittaa vaiheittain.

Kaavaluonnoksen kuuleminen on kesällä tai syksyllä 2019, mutta ei loma-aikaan. Vielä odotetaan liikenneselvityksen valmistumista. Pohdintaan, miten Kyläkunnantien läpiajoa voitaisiin estää. Tutkitaan voitaisiinko Rälssinkatu katkaista, mitä asukkaat ovat ehdottaneet.

Rälssin kaavaluonnoskartta lähetetään lähinaapureille ja esimerkiksi asukasyhdistykselle. Kaikille Tuomenojan asukkaille tulee kirje kotiin kaavaluonnoksesta. Kaavaehdotus voisi olla valmis aikaisintaan syksyllä 2019.

Myös Lahden uusi yleiskaava on tulossa luonnoksena nähtäville 2.5.-3.6.2019. Ala-Okeroisen alueesta on siinä esitetty kaksi vaihtoehtoa. Pohdinnassa on voitaisiinko elinkeinoelämällä osoittaa uutta liiketilaa.

Esittelyistä: maisemointi

Maisema-arkkitehti Aino-Kaisa Nuotio kertoi, että ideoinnin lähtökohtia ovat olleet vesi, muotoilu, liikunta ja ympäristökaupunki-teema. Rälssin alueen vahvuus on helppo saavutettavuus. Kehittämisessä olisi pitkä aikajänne ja maisema muuttuisi vähitellen. Rälssin alueen lähellä on mm. lumo-kohteita ja linnustoa.

Maastonmuotoiluun on alustavassa ideoinnissa haettu aalto- ja kaarimuotoja. Aaltoilu toisi monenlaisia tiloja ja suljettujakin paikkoja. Reittien suunnittelussa hyödynnettäisiin olemassa olevia reittejä alueella. Kävelyreitistöä tulisi olemaan rinteiden eri korkeuksilla.

Asemakaavaluonnoksen mukaan Rälssin korkein kohta voisi olla 150 metriä, kun nyt se on kaavan mukaan 145 m ja käytännössä 148 m. Luontevaa olisi, jos mäen alareunassa olisi kuusen tyyppistä kasvustoa, joka antaisi ikivihreän kehityksen alueelle. Yläreunassa taas olisi pienikokoiseksi jääviä lehtipuita ja reunavyöhykkeissä pensaita.

Eteläiseen reunaan olisi mahdollista toteuttaa lintukosteikko, koska sille on jo luonnollisesti edellytyksiä. Luonnoksiin sisältyy myös rauniokoira-alue, viljelypalstavaraus, näkötorni ja maisemapelto. Vielä voi tuoda esille, jos huomaa käyttötarpeita, joita ei ole huomioitu. Geoteknikot ovat tutkineet alueen maamassan vakautta, ja on varmistettu, että uusia toimintoja saadaan toteutettua alueelle.

Kysymyksiä ja kommentteja kaavoitukseen liittyen

Miten suunnitelmat tukevat nykyisiä ohjeita ja strategioita? Esim. viheralueohjelma. Miten otetaan huomioon se, mitä on nyt osoitettu Rälssiin yleiskaavassa?

Vastaus: Suunnittelussa noudatetaan kaavahierarkiaa eli ylempi taso ohjaa suunnittelua. Yleiskaavassa Rälssi on merkitty virkistysalueeksi, mikä on lopullinen tavoite. Muutos olisi Lahden strategian mukaista.

Massatasapaino yritettiin jo vuosia sitten saavuttaa Lahdessa rakentaessa. Onko tämä tavoite unohdettu? Mitä tehdään rakentamisen ylijäämämassoille? Minusta pitäisi suunnitella niin, ettei ylijäämämassoja syntyisi.

Vastaus: Tavoitetta ei ole unohdettu. Rälssissä voitaisiin kokeilla pienellä alueella maamassojen terminaaliauetta. Tulevassa Lahden seudun kierrätyspuistossa on tarkoitus pyrkiä juuri tähän massojen järkevään hallintaan.

Myös massatasapainokoordinaattori olisi tarpeen kaupungissa. Silloin pystyttäisiin suunnittelemaan, mihin ylijäämämassoja käytetään. Asia on koko ajan keskusteluissa esillä.

Minusta massatasapainon hallitseminen olisi tärkeää vihreä Lahti -ajatukselle.

Maamassojen kohdalla puhutaan myös seudullisista asioista. Asia on ollut paljon esillä ja periaatepäätöksiä on tehty. Sama tilanne on pääkaupunkiseudullakin.

Kysymyksiä ja kommentteja kaavoitukseen liittyen

Yli 10 vuotta sitten jo keskusteltu siitä, miten rakennushankekohtaisesti hallittaisiin maamassoja. Luonnonystävänä säälittää, että asiaa ei ole saatu eteenpäin. Miksi Rälssin alueen käyttöä aina vaan pitää jatkaa?

Vastaus: Rälssillä olisi kaavamuutoksen jälkeen käyttöaikaa noin 15 vuotta. Vaikka maamassojen hyötykäyttöä tehostettaisiin, silti tarvitaan paikka maiden vastaanottamiseen ja väliaikaiseen sijoittamiseen. Rälssin alueen korvaavaa paikkaa ei ole vielä löydetty, koska paikan etsiminen Lahden seudun kierrätyspuistolle on vielä kesken. Rälssin maisemointi kuitenkin aloitettaisiin vaiheittain eteläpäästä. Se voitaisiin aloittaa, kunhan asemakaavamuutos on lainvoimainen, jolloin alueen kulkuyhteys voidaan siirtää pohjoispuolelle.

Onko vastaavia maanvastaanottoalueita myös muualla Suomessa?

Vastaus: Rälssi on mittakaavallisesti todella iso alue n.70 hehtaaria, mutta muita maisemoituja maanvastaanottoalueita on Suomessa. Malminkartanon maisemoitu alue on 25 hehtaaria. Vuosaaren täyttömäki (60 ha) on suosittu lintuharrastajien paikka.

Kysymyksiä ja kommentteja maisemoinnista

Onnistuisiko toteutus niin, että autolla pääsisi mahdollisimman lähelle mm. amfiteatteria. Minusta se olisi hyvä.

Vastaus: Lähelle olisi mahdollista toteuttaa esimerkiksi invapaikka, mutta muuten kävelyreitti voisi olla kauempaa.

Olisiko alue suljettu illalla, jotta siellä ei olisi asiatonta käyttöä ja häiriötä?

Vastaus: On mahdollista, mutta käytäntö sanelee, miten toimitaan. Ajoneuvoilla ajo tullaan estämään puomein.

Onko näin ison alueen kunnossapitoon resursseja?

Vastaus: Alue ei toteudu kerralla, vaan sitä tehdään vaiheittain. Tavoitetila olisi myös hyvin luonnonmukainen ja metsäinen, mikä vähentäisi ylläpidon tarvetta. Rälssistä tulisi etelä-Lahden tärkeä virkistysalue.

Miten suunnitelma eroaa nykyisessä asemakaavassa olevasta suunnitelmasta? Mitä Rambollin tekemät suunnitelmat maksavat? Mitä tapahtuu, jos suunnitelma ei menekään läpi tällaisenaan?

Vastaus: Emme voi olla koskaan täysin varmoja, että suunnitelma menee läpi. Konsultti kuuluu kaupungin puitesopimukseen, ja suunnittelutyön hinta on noin 37 000 euroa. Rälssistä halutaan tehdä virkistysalue, ja se vaatii suunnittelua. Muuten maanvastaanottoalueen sulkeutumisen jälkeen se jäisi joutomaaksi eikä sitä voisi käyttää virkistysalueena.

Kysymyksiä ja kommentteja maisemoinnista

Mitä toteutus kokonaisuudessaan maksaisi?

Kustannukset jakautuvat useille vuosille. Tässä vaiheessa kokonaiskustannuksia ei voi laskea.

Minusta yleissuunnitelma on toiveiden tynnyri, johon on listattu kaikki mahdollinen. Kaikki toiminnot (mm. parkkipaikat ja WC:t) tulisi mitoittaa realistisesti käyttäjämäärän mukaan.

Vastaus: Suunnitelmaan on sisällytetty ne asiat, mitä mm. asukkaat ovat toivoneet aikaisemmin. On varmasti niin, että suunnitelma vielä tarkentuu ja rajautuu.

Olen samaa mieltä siitä, ettei alueelle pitäisi sijoittaa tätä kaikkea. Mihin kaupungilla on realistisesti mahdollisuuksia? Nyt on jo alueella kivoja polkuja. Minusta tällainen suunnitelma tuntuu vähän hassulta.

Vastaus: Laajennusalueen ulkopuolella olevat nykyiset polut säilyvät. Suunnitelmassa esitetään täyttöalueelle tulevat uudet polut.

Onko maapohja ihan raakaa maata? Miten se vaikuttaa suunnitteluun ja kustannuksiin?

Vastaus: Suunnittelussa pitää harkita tarkasti, mitä massoja tulee ja minne. Uusien maamassojen sijoittelussa toteutetaan etukäteen tehtyä suunnitelmaa. Maastonmuotoilu voi olla tietynlainen, vaikka vain osa toiminnoista toteutettaisiin. Suurin osa alueesta metsitetään. Metsä olisi edullista hoitaa.

Kysymyksiä ja kommentteja maisemoinnista

Minusta luonnoksessa esitetty kasvilistaus on fiktiota.

Vastaus: Listaus on harkittu ja mahdollinen.

Me luonnossa liikkuvat emme tarvitse niin paljon erikoisia asioita luontoon. Riittää ihan perusasiat.

Asukkaiden alkuperäiset toiveet olivat hyvin yksinkertaisia: esteettömyys, kota ja mukavat reitit. Meille riittäisi kun saisimme yksinkertaisemman alueen nopeammalla aikataululla. Minusta peli pitäisi viheltää poikki ja saada alue käyttöön nopeammin.

Kiitos sinällään hyvästä suunnitelmasta. Varmasti yksinkertaistaminen tekisi suunnitelmalle hyvää. Onko pilaantuneiden maiden osalta tarpeen tehdä selvitystä? Mikä tilanne on lumenvastaanottoalueen suunnalta?

Vastaus: Vesien laadunseurantaa on tehty Rälssin alueella myös lumenvastaanottoalueelta eikä niissä ole ilmennyt ongelmia. Lisäksi ehtona on ollut, ettei alueelle ole saanut tuoda pilaantuneita maita.

Kysymyksiä ja kommentteja maisemoinnista

70 hehtaarin alueelle tulisi kasvillisuutta. Miten alueen kastelu hoidetaan?

Vastaus: Niityt ja metsitys eivät vaadi kastelemista.

Milloin ajoreitit Rälssin alueella voisivat muuttua?

Vastaus: Mahdollisesti vuonna 2020, jos kaava olisi lainvoimainen silloin. Kulkuväylän siirtäminen edellyttää sitä.

Maisemointiakaan ei voida aloittaa ennen kaavan vahvistumista.

**Minun mielestä tässä ei oteta huomioon esimerkiksi sitä, että Tuomenoja on vanha asuinalue, jota on jo rasi-
tettu paljon?**

Teollisuusalueelta tulee jo melua. Virkistysalueelle tultaisiin autoilla muualta. Silloin tulisi myös liikennettä ja kulutusta alueelle. Minusta vain polut ja metsä riittäisivät. Eikö kaupunki mieti, kuinka paljon pientä aluetta voidaan häiritä?

Minustakin pitäisi miettiä kokonaisuutta. Onko lumenkaatopaikan tarkoitus olla pysyvä? Okeroisen pelto on arvokas. Minua huolestuttaa, miltä lumenkaatopaikka tulee näyttämään. Sen pitäisi olla jossain piilossa.

Vastaus: Lumenkaatopaikka säilyisi toistaiseksi uudella paikalla, vaikka kaikki muu maisemoitaisiinkin. Lumenkaatopaikalle suunniteltu alue on merkitty yleiskaavaluonnoksessa elinkeinoelämän toiminnoille, joten lopulta lumenkaatopaikka luultavasti siirtyisi pois.

Kysymyksiä ja kommentteja maisemoinnista

Minusta Rälssin asioita pitäisi käsitellä yhdessä. Virkistysalueen investointi menee hukkaan, jos biokaasulaitos toteutetaan.

Minusta virkistysalue on komea suunnitelma, mutta tarvitsemmeko todella näin suurta kokonaisuutta Rälssiin? Pitäisi myös huomioida, mihin biokaasulaitos sijoitetaan.

Ulkoiluyhteyksien jatkuvuus ja viherväylät pitäisi huomioida suunnitelmissa.

Niin hieno suunnitelma, mutta voiko sitä lähteä toteuttamaan hiljalleen? Kuntopolut kiireellisemmille. Minusta perussuunnitelma on hyvä. Vetäisi kyllä ihmisiä ulkopuoleltakin.

Muita kommentteja

Saavatko Lintulantien ihmiset katuvalot joskus takaisin?

Kaavoitusarkkitehti Theodora Rissanen puhui aiheesta jo vuosia sitten. Ihmettelen, miksi vasta nyt maisemoidaan ja miksi Rälssin käyttöä jatketaan.

Minua huolettaa se, että samaan aikaan tuetaan biokaasulaitosta. Sopivalla tuulella hajut siirtyvät virkistysalueelle.

Biokaasulaitos ei kuulu tälle alueelle. Sen pitäisi olla jossain muualla.

Toimintapisteillä esitettyjä kommentteja

Alueen tulisi olla helppohoitoista ja avointa. Penkit olisi hyvä asia. Kannatan yksinkertaisuutta.

Erähenkistä. Kivet kestävät ilkeävaltaa.

Bussilinjat ja -pysäkit tulee ottaa huomioon.

Alueen rakentamisessa tulee käyttää vain niitä massoja, joita on jo paikalla.

Suurin osa alueesta tulisi olla ”metsämäistä”.

Reitistö kulkemaan alueen ulkoreunaa pitkin.

WC tarpeellinen. Miten sen huolto järjestetään?

Puuarboretum olisi mukava.

Toimintapisteillä esitettyjä kommentteja

Hiihtolatu alueelle! Lähellä ei ole muita.

Tarvitaanko näin monta kävelyreittiä alueen länsipuolelle?

Jyrkkä rinne pulkkamäen alla! Onko vaarallinen?

Portaiden kunnossapito talvella olisi helpompaa etelärinteellä.

Viljelypalstavaraus aika kaukana autopaikoista. Tarvikkeiden kantamiseksi pitkä matka.

Ihan hyvä suunnitelma.

Maisemanäkymät huipulta turvattava.

Rälssin maisemoinnin
asukastilaisuus
16.4.2019

O
M
A
LAHTI

Kiitos kaikille osallistuneille!

Henrik Saari, vuorovaikutussuunnittelija

p. 044 416 3820

Henrik.saari@lahti.fi

Facebook.com/LahtiKymp

Twitter.com/LahtiKymp

www.lahti.fi/kaavoitus